לְאַחַר שֶׁבֵּרַךְ בִּרְכַּת 'הַמּוֹצִיא' וְנִזְכַּר (כג) קֹדֶם (י) שֶׁאָכַל, (כד) יְקַדֵּשׁ עַל הַפַּת (כה) וְאַחַר כָּךְ יֹאכַל. אֲבָל בְּהַבְדָּלָה (כו) יֹאכַל תְּחִלָּה, דַּהֲרֵי אֵין מַבְדִּילִין עַל הַפַּת (הגהות אלפסי מרדכי פרק (ב"מ) [כיצד מברכים] (שלטי גבורים ברכות פ"ו אות טו)): ז (כז) לאִם גָּמַר סְעוּדָתוֹ וְקִדֵּשׁ הַיּוֹם קֹדֶם שֶׁבֵּרַךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, מְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן עַל כּוֹס רִאשׁוֹן וְאַחַר כָּךְ אוֹמֵר קִדּוּשׁ הַיּוֹם (כח) עַל כּוֹס שֵׁנִי, מוְצָרִיךְ לְהַזְכִּיר (כט) שֶׁל שַׁבָּת בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן אַף עַל פִּי שֶׁמְּבָרֵךְ קֹדֶם קִדּוּשׁ. הַגָּה: וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֵינוֹ מַזְכִּיר שֶׁל שַׁבָּת דְּאָזְלִינַן (ל) בָּתַר תְּחִלַּת הַסְּעוּדָה, וְכֵן עִקָּר כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל סוֹף סִימָן קפ"ח (ס"י). וְיֵשׁ מַחֲלֹקֶת (לא) אִם יִטְעֹם מִכּוֹס שֶׁל בִּרְכַּת הַמָּזוֹן קֹדֶם שֶׁיְּקַדֵּשׁ, גַּם אִם צָרִיךְ (לב) לֶאֱכֹל מְעַט אַחַר הַקִּדּוּשׁ כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הַקִּדּוּשׁ בִּמְקוֹם סְעוּדָה. (לג) נוְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאַף בְּגָמַר סְעוּדָתוֹ אֵינוֹ מְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן תְּחִלָּה, אֶלָּא פּוֹרֵס מַפָּה (לד) וּמְקַדֵּשׁ, וּמְבָרֵךְ (יא) 'הַמּוֹצִיא' (לה) וְאוֹכֵל מְעַט, וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן. הַגָּה: וְהָכֵי נָהוּג, (לו) לְהוֹצִיא אֶת

ל טור בְּשֵׁם הָרִי"ף (פסחים כ:) מֵהָא דִּפְסָחִים ק"ב (ע"א) וְכֵן כָּתַב הָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק כ"ט מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (הי"ג). מ הָרֹא"שׁ שָׁם (ס"ז). נ טור בְּשֵׁם יֵשׁ אוֹמְרִים וְהָרֹא"שׁ (שם).

בְּאֵר הֵיטֵב

ה (י) שֶׁאָכַל. פֵּרוּשׁ שֶׁלֹּא אָכַל עֲדַיִן פְּרוּסַת הַמּוֹצִיא. וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ לְהָבִיא לְפָנָיו לֶחֶם מִשְׁנֶה וְלֹא הָוֵי הֶפְסֵק. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יא). וְכָתַב ט"ז (סק"ז), נִרְאֶה פָּשׁוּט דְּגַם לְאַחַר שֶׁאָכַל קְצָת הָוֵי כֵּן שֶׁיְּקַדֵּשׁ וְלֹא יִצְטָרֵךְ לְבָרֵךְ שֵׁנִית הַמּוֹצִיא, וַאֲפִלּוּ לְאוֹתָהּ דֵּעָה דְּבִסְעִיף ד' דִּצְרִיךְ לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא הַיְנוּ כֵּיוָן שֶׁאָכַל כְּבָר מִבְּעוֹד יוֹם, אֲבָל כָּאן שֶׁבֵּרַךְ הַמּוֹצִיא אַחַר שֶׁנִּכְנַס שַׁבָּת [וַדַּאי לֹא צָרִיךְ שֵׁנִית לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא]. וְלֹא זָכַר כָּאן קֹדֶם שֶׁאָכַל אֶלָּא מִשּׁוּם סֵיפָא, דִּבְהַבְדָּלָה לֹא יַבְדִּיל קֹדֶם הָאֲכִילָה כֵּיוָן דְּאֵין מַבְדִּילִין עַל הַפַּת הַוְיָא לָהּ הַבְדָּלָה הֶפְסֵק בֵּין הַמּוֹצִיא לַאֲכִילָה, אֶלָּא יֹאכַל פְּרוּסַת הַמּוֹצִיא תְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ צָרִיךְ לְהַפְסִיק וּלְהַבְדִּיל עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (שם): ו (יא) הַמּוֹצִיא. קָשֶׁה הָא בְּסָעִיף ד' הֵבִיא דֵּעָה דְּאֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא.

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(כג) קֹדֶם שֶׁאָכַל. הַיְנוּ קֹדֶם שֶׁטָּעַם פְּרוּסַת הַמּוֹצִיא, (כז) דִּלְאַחַר שֶׁטָּעַם יְקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן אִם יֵשׁ לוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן קֹדֶם זֶה צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ עַל הַפַּת אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יַיִן דְּאִם לֹא כֵן יִהְיֶה בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן הֶפְסֵק בֵּין בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא לַאֲכִילָה, מִיהוּ צָרִיךְ לְהָבִיא לְפָנָיו עוֹד לֶחֶם מִשְׁנֶה (כח) וְזֶה לֹא מִקְרֵי הֶפְסֵק דַּהֲוֵי מִצָּרְכֵי סְעוּדָה וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן קס"ז סָעִיף ו': (כד) יְקַדֵּשׁ עַל הַפַּת. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁיֹּאמַר בִּרְכַּת אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ, (כט) וְלֹא יֹאמַר עַתָּה וַיְכֻלּוּ רַק בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה: (כה) וְאַחַר כָּךְ יֹאכַל. וְאִם נִזְכַּר לְאַחַר שֶׁאָכַל קְצָת, בֵּין כְּשֶׁאֵין לוֹ יַיִן (ל) וְאוֹמֵר בִּרְכַּת אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ עַל הַפַּת וּבֵין כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ יַיִן וּמְקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן, כְּשֶׁחוֹזֵר לֶאֱכֹל אֶת הַפַּת (לא) אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֵׁנִית הַמּוֹצִיא: (כו) יֹאכַל תְּחִלָּה. פֵּרוּשׁ פְּרוּסַת הַמּוֹצִיא כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּהְיֶה הַבְּרָכָה לְבַטָּלָה, (לב) וְאַחַר כָּךְ צָרִיךְ לְהַפְסִיק וּלְהַבְדִּיל. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב בְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּרֵישׁ סִימָן רצ"ט (סק"ב) דִּלְהַפּוֹסְקִים הַבְדָּלָה דְּרַבָּנָן, אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק אֶלָּא גּוֹמֵר סְעוּדָתוֹ וְאַחַר כָּךְ מַבְדִּיל: ז (כז) אִם גָּמַר סְעוּדָתוֹ. וּמַיְרֵי (לג) גַּם כֵּן שֶׁנָּטַל יָדָיו לְמַיִם אַחֲרוֹנִים וְקֹדֶם שֶׁהִתְחִיל בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן רָאָה שֶׁקִּדֵּשׁ עָלָיו הַיּוֹם, דְּבָזֶה סְבִירָא לֵיהּ דִּתְחִלָּה מְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן עַל כּוֹס רִאשׁוֹן דְּמִכֵּיוָן שֶׁנָּטַל יָדָיו צָרִיךְ לְבָרֵךְ תֵּכֶף [וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי סִימָן קע"ט (סק"ב)], אֲבָל אִם לֹא נָטַל יָדָיו גַּם הַדֵּעָה רִאשׁוֹנָה סְבִירָא לֵיהּ דְּפוֹרֵס מַפָּה וּמְקַדֵּשׁ מִקֹּדֶם וְלֹא יְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן בְּעֵת הַקִּדּוּשׁ אִם שָׁתָה יַיִן מִקֹּדֶם בְּאֶמְצַע הַסְּעוּדָה וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף ד', (לד) וַאֲפִלּוּ אָמַר הַב לָן וּנְבָרֵךְ גַּם כֵּן מְקַדֵּשׁ מִתְּחִלָּה כֵּיוָן שֶׁלֹּא נָטַל יָדָיו עֲדַיִן, אַךְ בָּזֶה צָרִיךְ לְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן בְּעֵת הַקִּדּוּשׁ כֵּיוָן שֶׁאָמַר הַב לָן וּנְבָרֵךְ וְכַנַּ"ל בְּסִימָן קע"ט סָעִיף א': (כח) עַל כּוֹס שֵׁנִי. אֲבָל אֵין אוֹמֵר שְׁנֵיהֶם עַל כּוֹס אֶחָד דְּאֵין עוֹשִׂין מִצְוֹת חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת [גְּמָרָא (פסחים קב:)]: (כט) שֶׁל שַׁבָּת. דְּאָזְלִינַן בָּתַר הַשְׁתָּא כֵּיוָן דִּבְשָׁעָה שֶׁהוּא מְבָרֵךְ כְּבָר נִתְקַדֵּשׁ הַיּוֹם. (לה) וּמִכָּל מָקוֹם פָּשׁוּט דִּלְכֻלֵּי עָלְמָא אִם לֹא הִזְכִּיר שֶׁל שַׁבָּת אֵינוֹ חוֹזֵר: (ל) בָּתַר תְּחִלַּת הַסְּעוּדָה. שֶׁהָיָה בִּזְמַן חֹל. וְכָל זֶה דַּוְקָא כְּשֶׁלֹּא אָכַל מִשֶּׁחָשְׁכָה מְאוּמָה אֲבָל אִם אָכַל מְעַט גַּם מִשֶּׁחָשְׁכָה, לְכֻלֵּי עָלְמָא צָרִיךְ לְהַזְכִּיר שֶׁל שַׁבָּת [מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: (לא) אִם יִטְעֹם. דְּאִית דִּסְבִירָא לְהוּ דִּמְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן וְטוֹעֵם תֵּכֶף כְּמוֹ בְּכָל כּוֹס שֶׁל בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, וְלֹא חָשִׁיב טוֹעֵם קֹדֶם קִדּוּשׁ (לו) מִשּׁוּם דְּהַכּוֹס שַׁיָּךְ לַסְּעוּדָה שֶׁהָיְתָה קֹדֶם חוֹבַת קִדּוּשׁ, (לז) וּמִמֵּילָא שׁוּב אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ לְדִידְהוּ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן עַל כּוֹס שֵׁנִי שֶׁל קִדּוּשׁ רַק בִּרְכַּת אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בִּלְבַד. וְאִית דִּסְבִירָא לְהוּ שֶׁאֵינוֹ טוֹעֵם מִמֶּנּוּ מִשּׁוּם דְּאָסוּר לִטְעֹם קֹדֶם קִדּוּשׁ, (לח) וּמִמֵּילָא אֵינוֹ יָכוֹל לְבָרֵךְ עָלָיו בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן אֶלָּא מְבָרֵךְ תְּחִלָּה בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן עַל כּוֹס שֶׁל קִדּוּשׁ וּמְקַדֵּשׁ וְשׁוֹתֵהוּ, וְאַחַר כָּךְ שׁוֹתֶה כּוֹס זֶה שֶׁל בִּרְכַּת הַמָּזוֹן בְּלֹא בְּרָכָה: (לב) לֶאֱכֹל מְעַט. דְּיֵשׁ אוֹמְרִים (לט) כֵּיוָן שֶׁאָכַל בִּתְחִלָּה הָוֵי קִדּוּשׁ בִּמְקוֹם סְעוּדָה וְשׁוּב אֵין צָרִיךְ לֶאֱכֹל. (מ) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֵינוֹ נֶחְשָׁב לִמְקוֹם סְעוּדָה כֵּיוָן שֶׁהָיְתָה שֶׁל חֹל, וְצָרִיךְ עַתָּה בְּשַׁבָּת לֶאֱכֹל עַל כָּל פָּנִים מְעַט: (לג) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאַף וְכוּ'. סְבִירָא לְהוּ (מא) דְּעַל כָּרְחוֹ צָרִיךְ לֶאֱכֹל מִיָּד אַחַר הַקִּדּוּשׁ כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נֶחְשָׁב לִמְקוֹם סְעוּדָה דִּסְעוּדָה שֶׁאָכַל מִתְּחִלָּה אֵינָהּ מוֹעֶלֶת לָזֶה וְכַנַּ"ל, וְכֵיוָן דְּעַל כָּרְחוֹ צָרִיךְ לֶאֱכֹל, בִּרְכַּת הַמָּזוֹן שֶׁבֵּינְתַיִם לָמָּה לִי וְדִינוֹ כְּמוֹ הַמְקַדֵּשׁ בְּאֶמְצַע סְעוּדָתוֹ הַנַּ"ל בְּסָעִיף ד' שֶׁפּוֹרֵס מַפָּה וּמְקַדֵּשׁ: (לד) וּמְקַדֵּשׁ וּמְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא. וְלֹא דָּמֵי לְדִלְעֵיל בְּסָעִיף ד' דְּיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא, דְּהָכָא שָׁאנֵי (מב) דְּהָא מַיְרֵי שֶׁנָּטַל יָדָיו לְמַיִם אַחֲרוֹנִים וְכַנַּ"ל וּכְבָר נִסְתַּלֵּק לְגַמְרֵי בָּזֶה לְכֻלֵּי עָלְמָא מֵאֲכִילָה רִאשׁוֹנָה וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן קע"ט סָעִיף א', וּמִטַּעַם זֶה גַּם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל הַכּוֹס שֶׁל קִדּוּשׁ וְאֵינוֹ יוֹצֵא בְּבִרְכַּת בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן שֶׁבֵּרַךְ עַל הַיַּיִן שֶׁשָּׁתָה מִתְּחִלָּה בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה, וְאִם לֹא נָטַל יָדָיו דִּינוֹ כְּמוֹ לְעֵיל בְּסָעִיף ד' [אַחֲרוֹנִים]: (לה) וְאוֹכֵל מְעַט. הַיְנוּ כַּזַּיִת עַל כָּל פָּנִים (מג) כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נֶחְשָׁב לִמְקוֹם סְעוּדָה [פְּרִי מְגָדִים (א"א ס"ק יח)]: (לו) לְהוֹצִיא אֶת נַפְשׁוֹ וְכוּ'. הַיְנוּ (מד) דְּאִם יַעֲשֶׂה כְּדֵעָה רִאשׁוֹנָה יִפֹּל בִּסְפֵקוֹת אִם לְהַזְכִּיר שֶׁל שַׁבָּת, וְאִם יִטְעַם מִכּוֹס בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, וְאִם צָרִיךְ לֶאֱכֹל אַחַר הַקִּדּוּשׁ, וְאַף דְּעַתָּה אֵינוֹ יוֹצֵא יְדֵי דֵּעָה רִאשׁוֹנָה דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּצָרִיךְ לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן מִיָּד, (מה) הָא עֲדִיפָא, דְּאִם יַעֲשֶׂה כְּדֵעָה רִאשׁוֹנָה יֵשׁ חֲשַׁשׁ בְּרָכָה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כז) אַחֲרוֹנִים: (כח) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יא): (כט) אַחֲרוֹנִים: (ל) דְּבִרְכַּת הַמּוֹצִיא אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ לְכֻלֵּי עָלְמָא, וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף ד' דִּמְקַדֵּשׁ עַל הַפַּת בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא: (לא) הַט"ז (ס"ק ז) כָּתַב דְּבָזֶה כֻּלֵּי עָלְמָא מוֹדִים דְּאֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֵׁנִית הַמּוֹצִיא. וְהַפְּרִי מְגָדִים (א"א ס"ק יא) כָּתַב דִּלְדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם תַּלְיָא זֶה בִּפְלוּגְתָּא, דִּלְדֵעָה רִאשׁוֹנָה בְּסָעִיף ד' הַנַּ"ל גַּם בָּזֶה צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֵׁנִית הַמּוֹצִיא עַל הַפַּת שֶׁאוֹכֵל אַחַר שֶׁקִּדֵּשׁ עַל הַיַּיִן דְּהַקִּדּוּשׁ הָוֵי הֶפְסֵק, וְכֵן הִסְכִּים הַמַּאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ו). וְלַהֲלָכָה אֵין נַפְקָא מִנַּהּ דִּכְבָר לְעֵיל בְּסָעִיף ד' גּוּפָא פָּסְקוּ הָאַחֲרוֹנִים כְּהַיֵּשׁ אוֹמְרִים, וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי מְגָדִים: (לב) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב). וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר דִּמְסַפְקֵק בָּזֶה: ז (לג) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְגַם הַגְּרָ"א בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל וּמְבָרֵךְ שֶׁכָּתַב כַּסְּבָרָא הָרִאשׁוֹנָה שֶׁבְּסָעִיף ד' גַּם כֵּן אֶפְשָׁר דְּסוֹבֵר כֵּן כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם דְּדַעַת הָרִי"ף (פסחים כ:) דַּוְקָא בְּנָטַל יָדָיו, וְהַגְּרָ"א נָחַת לְפָרוּשֵׁי רַק דַּעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים דְּהוּא דַּעַת הָרֹא"שׁ (שם פ"י סי' ז) דִּלְדִידֵיהּ בְּכָל גַּוְנֵי צָרִיךְ לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא אַף בְּלֹא נָטַל יָדָיו: (לד) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק טו), אַךְ דִּבְמָגֵן אַבְרָהָם כָּתַב זֶה רַק בְּדֶרֶךְ אֶפְשָׁר: (לה) עַיֵּן פְּרִי מְגָדִים (א"א ס"ק יד). וּלְדִידִי בָּרוּר דְּלֹא שַׁיָּךְ בָּזֶה הַטַּעַם דְּצָרִיךְ לַחֲזֹר מִשּׁוּם דְּלֹא סַגִּי בְּלֹא אֲכִילַת פַּת: (לו) הַגְּרָ"א: (לז) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז): (לח) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (לט) רַ"ן (פסחים כ: ד"ה כוס ראשון) לְדַעַת הָרִי"ף (שם). וְעַיֵּן בְּהַגְּרָ"א שֶׁכֵּן כָּתְבוּ תּוֹסָפוֹת ק' עַמּוּד א' דִּבּוּר הַמַּתְחִיל רַבִּי יוֹסֵי: (מ) הָרֹא"שׁ (שם): (מא) הָרֹא"שׁ (שם): (מב) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מג) וּלְעִנְיַן שֶׁיִּהְיֶה יוֹצֵא בָּזֶה יְדֵי שִׁעוּר סְעוּדַת שַׁבָּת מַשְׁמַע בְּסִימָן רצ"א סָעִיף א' דִּבְעִינַן שֶׁיִּהְיֶה כַּבֵּיצָה, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג) שָׁם: (מד) אַחֲרוֹנִים: (מה) וּבָזֶה מְיֻשָּׁב מַה שֶּׁפִּקְפֵּק בָּזֶה הַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר בְּחִדּוּשָׁיו:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רעא

נַפְשֵׁהּ מִפְלוּגְתָּא סְבָרָא רִאשׁוֹנָה: ז אַף עַל פִּי שֶׁאָסוּר לוֹ לְטָעֹם קֹדֶם קִדּוּשׁ, (לז) ס אִם טָעַם, (יג) מְקֻדָּשׁ: ח ע אִם לֹא קִדֵּשׁ בַּלַּיְלָה בֵּין בְּשׁוֹגֵג בֵּין בְּמֵזִיד, (לח) יֵשׁ לוֹ תַּשְׁלוּמִין לְמָחָר (לט) כָּל הַיּוֹם. הָגָה: וְאוֹמֵר כָּל הַקִּדּוּשׁ שֶׁל לַיְלָה (בית יוסף (ד"ה ופס שכתב)) (מ) מִלְבַד (יג) 'וַיְכֻלּוּ' (ארחות חיים (הל' קידוש אות ג) בשם תוספות): ט פ צָרִיךְ שֶׁתְּהֶיהָ מַפָּה עַל הַשֻּׁלְחָן תַּחַת הַפַּת וּמַפָּה אַחֶרֶת פְּרוּסָה (יד) (מא) עַל גַּבָּיו: י צ מְקֻדָּשׁ (מב) עַל כּוֹס מָלֵא יַיִן (מג) שֶׁלֹּא יִהְיֶה פָּגוּם, ק וְטָעוּן (מד) כָּל מַה שֶּׁטָּעוּן כּוֹס שֶׁל בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, (מה) ר וְאוֹמֵר (טו) 'וַיְכֻלּוּ' מֵעֲמַד, וְאַחַר כָּךְ אוֹמֵר בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן וְאַחַר כָּךְ קִדּוּשׁ. הָגָה: וְיָכוֹל לַעֲמֹד בִּשְׁעַת הַקִּדּוּשׁ, (מו) וְיוֹתֵר טוֹב לֵישֵׁב (כל בו (ס' מח)), וְנוֹהֲגִים לֵישֵׁב (מז) אַף בְּשָׁעָה שֶׁאוֹמֵר 'וַיְכֻלּוּ', רַק כְּשֶׁמַּתְחִילִין עוֹמְדִין קְצָת לִכְבוֹד הַשֵּׁם, כִּי מַתְחִילִין "יוֹם הַשִּׁשִּׁי וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם" וְנִרְמָז הַשֵּׁם בְּרֵאשֵׁי תֵּבוֹת. וּכְשֶׁמַּתְחִיל (מח) יִתֵּן עֵינָיו בַּנֵּרוֹת (מהרי"ל (מנהגים סי' נ) ושכל טוב), וּבִשְׁעַת הַקִּדּוּשׁ בְּכוֹס

ס פְּסָחִים ק"ז (ע"א).
ע שָׁם. פ שָׁם בְּתוֹסְפוֹת (ק: ד"ה שאין) וְכֵן כָּתַב סֵפֶר הַתְּרוּמָה (סי' רמו) וְהַשּׁוּר.
צ הְרי"ף (שם כב:) מַהֲא דְּפְסָחִים ק"ז (ע"א) וְכֵן כָּתַב רַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק כ"ט (הט"ז) וְתוֹסְפוֹת בִּבְרָכוֹת נ"ב (ע"א ד"ה שמעון). ק רַמְבַּ"ם שָׁם (ה"ז). ר בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש ואני שמעתי) לְדַעַת הָרַמְבַּ"ם (סוכה פ"ו ה"י-ב).

בְּאֵר הַיטֵב

וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּהָכָא אֵירֵי שֶׁנִּטַּל יָדָיו וְאָז אֲפִלּוּ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן נָמֵי צָרִיךְ לְבָרֵךְ. וְאִם לֹא נָטַל, הַדִּין כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּסָעִיף קָטָן ט': ז (יג) מְקֻדָּשׁ. פֵּרוּשׁ כָּל אֵימַת שֶׁנּוֹזְכַּר אֲפִלּוּ בַּלַּיְלָה, ט"ז (סק"י) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יט). דְּלֹא כְּבֶ"ח (ס"ח): ח (יג) וַיְכֻלּוּ. לְפִי שֶׁבַּלַּיְלָה הָיְתָה גְּמַר מְלָאכֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: ט (יד) עַל גַּבָּיו. בְּשׁוּר בְּשֵׁם הִירוּשַׁלְמִי שֶׁלֹּא יִרְאֶה הַפַּת בְּשָׁתוֹ שֶׁאֵין מְקֻדָּשִׁין עָלָיו אֶלָּא עַל הַיַּיִן, וּלְפִי זֶה אִם מְקֻדָּשׁ עַל

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה לְדַעַת שְׁנִיָּה, שֶׁיִּצְטָרֵךְ לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן שְׁתֵּי פְּעָמִים [פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ט)]: ז (לז) אִם טָעַם מְקֻדָּשׁ. פֵּרוּשׁ כָּל אֵימַת שֶׁנִּזְכַּר אֲפִלּוּ בַּלַּיְלָה, וְלֹא נִיָּמָא שֶׁיִּמְתִּין עַד לְמָחָר בַּבֹּקֶר קֹדֶם הָאֲכִילָה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה הַקִּדּוּשׁ קֹדֶם הַטְּעִימָה [אַחֲרוֹנִים]. וּמִשְׁמַע (מו) בְּפוֹסְקִים דְּלֹאו דַּוְקָא טְעִימָה בְּעָלְמָא, [אֶלָּא] אֲפִלּוּ אִם עָבַר וְאָכַל וְשָׁתָה גַּם כֵּן צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ אַחַר כָּךְ: ח (לח) יֵשׁ לוֹ תַּשְׁלוּמִין וְכוּ'. וּפְשׁוּט דְּבָעִינַן שֶׁיִּהְיֶה גַּם כֵּן מְקוֹם סְעוּדָה כְּמוֹ בַּלַּיְלָה: (לט) כָּל הַיּוֹם. עַד בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וּבְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת (מו) מְצַדֵּד הַפְּרִי מְגַדִּים (משז"ז ס"ק יא) דְּיֹאמַר הַנֹּסֵחַ שֶׁל קִדּוּשׁ בְּלֵי הַזְכָּרַת שֵׁם וּמַלְכוּת בְּפַתְיְחָה וַחֲתִימָה, עַיֵּן שָׁם: (מ) מִלְּבַד וַיְכֻלּוּ. לְפִי שֶׁבַּלַּיְלָה הָיְתָה גְּמַר מְלָאכֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: ט (מא) עַל גַּבָּיו. בְּטוּר בְּשֵׁם הִירוּשַׁלְמִי שֶׁלֹּא יִרְאֶה הַפַּת בְּשָׁתוֹ שֶׁאֵין מְקֻדָּשִׁין עָלָיו אֶלָּא עַל הַיַּיִן, וְהוּא יֵשׁ לוֹ דִּין קְדִימָה בִּשְׂאָרֵי מְקוֹמוֹת. וּלְפִי זֶה אִם מְקֻדָּשׁ עַל הַפַּת אֵין צָרִיךְ לְכַסּוֹת עָלָיו מַפָּה. אֲבָל לְטַעַם אַחַר שֶׁכָּתַב הַטּוּר שֶׁהוּא זָכָר לַמָּן [וְכָמוֹ] בְּקַפְּטָא טַל לְמַעְלָה וְטַל לְמַשָּׁה מִפֵּילָא גַּם בְּמִקְדַּשׁ עַל הַפַּת צָרִיךְ לְכַסּוֹת בְּמַפָּה, וְכֵן נוֹהֲגִים. וּמִשְׁמַע בְּפִרְי מְגַדִּים (משז"ז ס"ק יב) (מם) שֶׁלְּכָל הַטְּעָמִים דַּי בְּמִקְדַּשׁ עַל הַיַּיִן שֶׁיִּהְיֶה מְכֻסֶּה עַד אַחַר שֶׁגָּמַר הַקִּדּוּשׁ, (מט) וְכֵן בְּשַׁחֲרִית צָרִיךְ גַּם כֵּן לְהִיוֹת הַפַּת מְכֻסֶּה עַד אַחַר הַקִּדּוּשׁ מִטְּעָמִים אֵלּוּ, וּבְחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל ו סי"ג) מַשְׁמַע דְּלְטַעַם זָכָר לָמָּן א]טוֹב שֶׁיִּהְיֶה מְכֻסֶּה עַד אַחַר בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא. כָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יז) וְדָרָךְ הַחַיִּים (דיני קידוש על היין בביתו ס"ט), כְּשֶׁמְּקַדֵּשׁ עַל הַפַּת יָנִיחַ יָדָיו עַל הַמַּפָּה וְעַל הַלֶּחֶם מִשְּׁנָה בִּשְׁעַת הַקִּדּוּשׁ, וּכְשֶׁיּוֹצִיא לְהַמּוֹצִיא יִגַּלֶּה הַלֶּחֶם מִשְּׁנָה וְיָנִיחַ יָדוֹ עֲלֵיהֶם וִיבָרֵךְ הַמּוֹצִיא, וּכְשֶׁיּוֹצִיא לְהַשֵּׁם יַגְבִּיהַּ שְׁנֵיהֶם לְמַעְלָה עַד שֶׁיִּגְמֹר הַשֵּׁם וְאַחַר כָּךְ יָנִיחֵם, וְאַחַר גְּמַר הַמּוֹצִיא יַחְזֹר וִיכַסֶּה בְּמַפָּה וְיָנִיחַ יָדוֹ עֲלֵיהֶם עַד שֶׁיִּגְמֹר הַקִּדּוּשׁ: י (מב) עַל כּוֹס מָלֵא. דְּכוֹס שֶׁל קִדּוּשׁ וְהַבְדָּלָה הוּא בִּכְלַל שְׁאָר כּוֹס שֶׁל בִּרְכַּת דְּצָרִיךְ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ז (מו) כֵּן הוּא בְּרַמְבַּ"ם פֶּרֶק כ"ט מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (ה"ח) עַיֵּן שָׁם: ח (מז) וְהֵינוּ כְּשֶׁהִתְפַּלֵּל, דְּחֵשֶׁשׁ לְרֹעַשׁ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) דְּיוֹצֵא בִּתְפִלָּה מִדְּאוֹרַיְתָא וְתוּ הָוֵי לֵיהּ כְּסָפֵק דְּרַבָּנָן. וְאִם לֹא הִתְפַּלֵּל יְבָרֵךְ בִּרְכָה גְּמוּרָה דְּהָוֵי לֵיהּ כְּסָפֵק דְּאוֹרַיְתָא עַיֵּן שָׁם. וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּאַף דְּהוּא זְמַן הַבְדָּלָה וְאָסוּר לְטַעֵם וְאֵיךְ יִטְעַם מִן הַכּוֹס וְאֵיךְ יֹאכַל שֶׁיִּהְיֶה הַקִּדּוּשׁ בִּמְקוֹם סְעוּדָה, צָרִיךְ לוֹמַר דְּאֵירֵי כְּשֶׁהוּא בִּאְמַצַּע סְעוּדָה שְׁלִישִׁית. אִי נָמֵי דְּקִדּוּשׁ שְׁמָקוֹרוֹ מִדְּאוֹרַיְתָא דּוֹחֶה לְאִסּוּר הַטְּעִימָה שֶׁקָּדֵם הַבְדָּלָה שֶׁהוּא דְּרַבָּנָן: י (מם) עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"כ) דְּלְטַעַם תֵּיתֵי סְעוּדָה דֵּי עַד אַחַר הַקִּדּוּשׁ, וְכֵן לְטַעַם הִירוּשַׁלְמִי כֵּן, וְגַם לְטַעַם זָכָר לַמָּן בְּנַדְאִי דֵּי בָּזֶה, עַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (משז"ז ס"ק יב) שֶׁפָּקַל יוֹתֵר לְטַעַם זֶה: (מנ) כֵּן מַשְׁמַע בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק סז) מַפָּה שֶׁהֻבְיָא בְּשֵׁם הַמַּרְדְּכִי (פסחים לד סוד"ה) דְּרַק טַעַם הַשְּׁלִישִׁי לֹא שַׁיָּךְ

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (ס"ז) כתב לכסות הפת עד אחר הקידוש.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah